

Landelijke Klachtencommissie voor het openbaar en het algemeen toegankelijk onderwijs

(mr. R. Holtmaat, W. Dulfer-Visser, R. Limper)

Uitspraaknr. 01.126

Datum:

24 januari 2002

Niet binnen een redelijke termijn op de hoogte stellen van klachten en onjuiste behandeling klachten; klacht deels gegrond; voortgezet onderwijs.

De klacht

Een docent wiskunde, voorheen werkzaam aan de betreffende school voor openbaar voortgezet onderwijs, klaagt erover dat de locatiedirecteur van deze school hem niet binnen een redelijke termijn op de hoogte heeft gesteld van tegen hem ingestelde klachten en de identiteit van de klagers. Tevens heeft zij er niet op toegezien dat deze klachten in overeenstemming met de klachtenregeling zijn behandeld. Zij heeft echter wel, zonder zijn medeweten, de klachten met derden besproken (ook buiten school) en toegang aan derden gegeven tot het inzien van zijn personeelsdossier voor de behandeling van de klachten. Bovendien klaagt de docent erover dat de andere betrokken directieleden niet voldoende op de hoogte zijn gebracht door de locatiedirecteur van het verloop van de klachtbehandeling en de verkozen aanpak.

De locatiedirecteur heeft de klacht op alle punten weersproken.

De visie van partijen

Ten aanzien van het eerste klachtonderdeel brengt de docent naar voren dat de locatiedirecteur, ondanks het feit dat zij de eerste klachten al in oktober had ontvangen, nimmer met hem over de opgekomen klachten heeft gesproken. Er werd hem slechts medegedeeld dat hij binnen afzienbare tijd bericht van de LKC kon ontvangen, uit welke brief hij uiteindelijk de inhoud van de klachten en identiteit van de klagers te weten kwam. Hij stelt in de val te zijn gelokt door de locatiedirecteur, want als hij eerder van de aard van de klachten had geweten had de gebeurtenis, de grond voor de derde klacht, een klacht van seksuele intimidatie na een aai over de bol, zich niet voorgedaan. Tevens zijn de drie klachten gebundeld ingediend en is de locatiedirecteur actief op zoek gegaan naar nog meer klachten, wat de vertrouwenspersoon aan de LKC in de behandeling van de klachten heeft verklaard. De docent stelt verder dat het feit dat de klachten vertrouwelijk behandeld moeten worden, geen argument is degene waartegen ze zijn ingediend, in onkunde over hun aard te laten. Ook het feit dat een vertrouwenspersoon was ingeschakeld moet geen belemmering zijn geweest voor een beoordelingsgesprek tussen de docent en de locatiedirecteur, wat zijns inziens van belang was omdat er inmiddels negen meldingen van andere leerlingen over hem waren. In een dergelijk gesprek zijn deze klachten nooit ter sprake gekomen. Over het tweede klachtonderdeel deelt de docent mee dat volgens de klachtregeling hoor en wederhoor dient plaats te vinden, om zijn kant van de zaak toe te lichten. Noch de locatiedirecteur noch de vertrouwenspersoon heeft hiervoor ruimte opengelaten, hoewel dit

naar de mening van de docent veel problemen tussen hem en de leerlingen had kunnen oplossen.

Wat het derde klachtonderdeel betreft vermeldt de docent dat gesproken is met een externe vertrouwenspersoon en de centrale directie, buiten hen met niemand.

Volgens de docent dient wat het gebruik van zijn personeelsdossier betreft toestemming aan hem te worden gevraagd alvorens men er gebruik van maakt.

Ten aanzien van de vijfde klacht merkt de docent op dat een directielid waarmee over de klachten gesproken was enkele maanden later niet op de hoogte bleek te zijn van het verdere verloop van de behandeling, waaruit blijkt, zo stelt de docent, dat de inhoudelijke communicatie tussen directieleden niet optimaal is geweest.

De locatiedirecteur deelt mee dat zij in oktober benaderd werd door de eerste leerlinge die een klacht in wilde dienen. Zij heeft haar, na overleg met de centrale directie, doorverwezen naar de interne vertrouwenspersoon. In dezelfde periode heeft zij de ouders gesproken van een tweede leerlinge die zelf haar weg naar de vertrouwenspersoon al had gevonden. De locatiedirecteur zegt niet eerder dan december van de derde klacht op de hoogte te zijn gesteld, door de vertrouwenspersoon. Daarna heeft zij de docent ingelicht.

In reactie stelt de locatiedirecteur in de eerste plaats dat de klacht niet ontvankelijk is, omdat de feiten in de eerdere behandeling van de klachten van de leerlingen al door de LKC zijn beoordeeld.

In de tweede plaats stelt zij dat de reden van het in het ongewisse laten van de docent onder meer te maken had met de vertrouwelijkheid van de klachten en met het feit dat besloten was de zaak in handen van de interne vertrouwenspersoon te leggen die verder met de leerlingen zou overleggen. Volgens de locatiedirecteur was de vertrouwenspersoon de meest aangewezen persoon haar te adviseren in verdere stappen, mede met het oog op de beweerdelijke reputatie van de docent tegenover meisjes, waarop de klachten gebaseerd konden zijn. Op grond van artikel 3 van de klachtenregeling voor school zijn de leerlingen intern begeleid in het indienen van hun klachten.

De locatiedirecteur erkent de docent slechts van het bestaan van de klachten en niet van de inhoud ervan op de hoogte te hebben gesteld. Zij heeft dit echter gedaan omdat zij de precieze inhoud van de verschillende klachten niet kende en omdat zij zich niet de aangewezen persoon voelde om met de docent over de klachten en identiteit van de klagers te praten.

De locatiedirecteur brengt naar voren dat zij slechts met de leden van de centrale directie en de interne vertrouwenspersoon heeft gesproken, niet met anderen buiten school. De docent kan ook geen bewijs leveren voor het tegendeel. Haar mededirectielid heeft zij doelbewust niet op de hoogte gehouden om zo min mogelijk ruchtbaarheid aan de klachten te geven en deze persoon verder niet met organisatorische en personele aangelegenheden is belast.

Tevens verklaart zij dat zij aan derden geen toegang heeft verschaft tot het personeelsdossier van de docent, waarbij zij opmerkt dat de docent ook niet duidelijk maakt wie zij het dossier zou hebben laten inzien.

De locatiedirecteur stelt eveneens te begrijpen dat de klachten zeer vervelend voor de docent moeten zijn geweest, maar dat zij niet begrijpt waarom hij haar ervan beschuldigt hem in de val te hebben willen lokken. Zij heeft slechts uiterste zorgvuldigheid willen betrachten.

Overwegingen van de Commissie

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

De locatiedirecteur heeft aangevoerd dat de docent niet in zijn klacht ontvankelijk is, omdat de feiten en omstandigheden, die ten grondslag liggen aan zijn klacht, al in het advies van 19

april 2001 van de LKC zijn beoordeeld.

Zij kan in dit standpunt niet worden gevolgd. In de eerder door de LKC beoordeelde klachten stond primair de gedragingen van de docent centraal ten opzichte van de leerlingen die over hem hadden geklaagd. In de thans aan de orde zijnde klacht is de gedraging van de locatiedirecteur aan de orde ten opzichte van de docent. De LKC heeft in de eerder behandelde klacht zich niet uitgesproken over de juistheid van de specifieke gedragingen van de locatiedirecteur. Derhalve is de docent ontvankelijk in zijn klacht.

Ten aanzien van de gegrondheid van de klacht

Wat het eerste en het tweede onderdeel van de klacht betreft staat vast dat de locatiedirecteur in oktober door een leerlinge is benaderd met een klacht over de wijze waarop de docent zich ten opzichte van deze leerlinge in de lessen opstelde. De locatiedirecteur heeft de klacht van de leerlinge eerst aangehoord en daarna aan haar verteld dat zij de klacht op schrift moest stellen. De locatiedirecteur heeft ter zitting aangegeven dat zij de klacht vertrouwelijk wilde laten behandelen; zij heeft geen vertrouwelijkheid toegezegd aan de leerlinge.

Toen de leerlinge de klacht op schrift had gesteld, heeft de locatiedirecteur de klacht gelezen en daarna met de centrale directie overleg gevoerd over de verdere afhandeling. In dit overleg is besloten om in overeenstemming met de klachtenregeling de klacht af te handelen door tussenkomst van de inter vertrouwenspersoon. Tot zover valt er niets aan te merken op hoe de locatiedirecteur de behandeling in eerste aanleg van deze klacht ter hand heeft genomen. Op dat moment was er nog niet direct een aanleiding voor de locatiedirecteur om de docent reeds in te lichten over het feit dat er een klacht over hem was opgekomen.

Het is de taak van de interne vertrouwenspersoon om na te gaan of bij een klacht bemiddeling dan wel doorgeleiding naar de klachtencommissie de meest te verkiezen weg is. Teneinde ervoor te zorgen dat bemiddeling door de interne vertrouwenspersoon niet op voorhand zou worden doorkruist door het inlichten van de docent, kon de locatiedirecteur (en de centrale directie) in redelijkheid op dat moment ervan afzien om de docent al in te lichten.

Vaststaat eveneens dat de locatiedirecteur eind oktober/ begin november op de hoogte was van het feit dat er nog een klacht tegen de docent was ingediend. Afgaande op de door de interne vertrouwenspersoon ter zitting van in 2001 afgelegde verklaring hebben immers twee klachten de interne vertrouwenspersoon bereikt door verwijzing van de locatiedirecteur.

Zij zelf heeft evenwel verklaard dat zij van dit feit op de hoogte is gekomen in een gesprek met ouders van een leerling die haar hadden benaderd; de klacht was toen al bij de interne vertrouwenspersoon ingediend. Wat ook de precieze lezing mag zijn, in beide gevallen is de locatiedirecteur van de strekking van de beide klachten op de hoogte geweest.

Op 12 januari heeft de locatiedirecteur de docent op de hoogte gesteld van het feit dat er klachten tegen hem waren opgekomen; zij heeft hem daarbij geen mededelingen gedaan over de exacte inhoud van de klachten en wie deze klachten hadden ingediend.

Het heeft dus 12 weken geduurd- de herfst- en kerstvakantie niet meegerekend- voordat de docent werd ingelicht. Deze periode is te lang geweest.

De verklaring die de locatiedirecteur voor het verstrijken van deze termijn heeft gegeven, is daarvoor geen rechtvaardiging. Het feit dat zij de klacht van de leerlinge, die haar in oktober had benaderd, vertrouwelijk wilde laten behandelen, kan geen belemmering zijn voor het meedelen aan de docent dat een klacht over hem was opgekomen. De vertrouwelijkheid, die bij het behandelen van klachten in acht dient te worden genomen, kan immers niet zover strekken dat degene op wie de klacht betrekking heeft, lang of geheel in het ongewisse wordt gelaten over belangrijke elementen van de klacht.

Voor zover de locatiedirecteur afhankelijk was van de informatie waarover de interne

vertrouwenspersoon beschikte, had het in de rede gelegen dat zij op basis van haar taak en functie bij de interne vertrouwenspersoon erop had aangedrongen dat op korte termijn de vraag werd beantwoord of bemiddeling dan wel doorgeleiding naar de klachtencommissie de aangewezen weg was. Daarover kan in een paar weken duidelijkheid worden verkregen. De locatiedirecteur heeft uit hoofde van haar functie als leidinggevende bij de behandeling van klachten een taak te vervullen ten opzichte van de docent, waarover de klacht gaat. Alleen wanneer leerlingen zich direct tot de vertrouwenspersoon wenden en de leidinggevende nog niet op de hoogte is van het bestaan van klachten over een docent, neemt de vervulling van deze taak pas een aanvang vanaf het moment dat de vertrouwenspersoon of de centrale directie de direct leidinggevende van de docent inlicht over de klachten. In dat geval heeft de vertrouwenspersoon zich er rekenschap van te geven dat tijdig de directie dan wel de direct leidinggevende van de docent op de hoogte worden gesteld. In deze zaak is aan een juiste taakafbakening en overleg tussen centrale directie, de locatiedirecteur en vertrouwenspersoon onvoldoende aandacht besteed.

Zodra de locatiedirecteur van de vertrouwenspersoon had vernomen dat bemiddeling niet de aangewezen weg was maar dat de desbetreffende klachten op termijn zouden worden doorgeleid naar de klachtencommissie, had zij de docent behoren in te lichten over het feit dat er klachten over hem waren, wat de strekking van deze klachten was en wat hij bij de verdere behandeling van deze klachten op basis van de procedure kon verwachten. Het bekend maken van de identiteit van de leerlinge en de exacte inhoud van de klacht is op een dergelijk moment binnen de behandeling van de klacht in eerste aanleg geen vereiste. Dit is eerst aan de orde wanneer de vertrouwenspersoon samen met degene die een klacht heeft ingediend, tot de slotsom komt dat het verstandig en gewenst is dat een gesprek tot stand wordt gebracht met degene op wie de klacht betrekking heeft en deze daardoor de gelegenheid krijgt een reactie te geven op de klacht. In deze zaak is het evenwel daartoe niet gekomen.

In het andere geval wanneer de klacht bij de klachtencommissie wordt ingediend, zal niet eerder gelegenheid moeten worden gegeven tot hoor- en wederhoor dan binnen de procedure van behandeling van de klacht door de klachtencommissie.

Het geheel overziend komt de Commissie dan ook tot het oordeel dat wat het eerste onderdeel betreft de klacht gegrond is voor zover dit betreft het tijdstip waarop de docent is ingelicht over het bestaan van klachten tegen hem. Wat het tweede onderdeel betreft is de klacht gegrond, voor zover de locatiedirecteur niet ervoor heeft gezorgd dat een juiste taakafbakening en rolverdeling werd gegarandeerd. Voor het overige zijn deze onderdelen van de klacht ongegrond en zijn de tegen de docent opgekomen klachten in overeenstemming met de klachtenregeling door de locatiedirecteur behandeld.

Ten aanzien van dit laatste merkt de Commissie voor alle duidelijkheid op dat in de feiten en omstandigheden van dit geval geen enkele grond kan worden gevonden voor de stelling van de docent dat de locatiedirecteur hem in een val heeft gelokt en dat zij bewust erop uit is geweest een aantal klachten over zijn optreden in de klas ten opzichte van leerlingen te verzamelen.

Waar de docent op wijst, namelijk dat de klacht ter zake van het in het bijzijn van andere leerlingen over de haren strijken van een leerlinge(welke klacht uiteindelijk door de LKC gegrond is bevonden) zich niet zou hebben voorgedaan indien de docent eerder door de locatiedirecteur op de hoogte zou zijn gesteld van het bestaan van klachten over hem, wijst de Commissie met nadruk erop dat de docent een eigen verantwoordelijkheid heeft in hoe hij leerlingen benadert en dat dit niet afhankelijk zou behoeven te zijn van hoe of wanneer zijn leidinggevende hem aanspreekt over het bestaan van klachten.

In het derde klachtonderdeel brengt de docent naar voren dat met derden, ook buiten de school, over het bestaan en de inhoud van de klachten is gesproken. Volgens de locatiedirecteur is alleen met degenen over de klachten gesproken, die uit hoofde van de hun

opgedragen taak bij de behandeling van de klachten waren betrokken, zoals de centrale directie, de interne vertrouwenspersoon en de externe vertrouwenspersoon. Dit is evenwel niet geheel juist.

Op 12 januari heeft de locatiedirecteur een gesprek met de docent gevoerd over het bestaan van de klachten, waaraan op haar initiatief een ander lid van de schoolleiding deelnam. Dit lid van de schoolleiding had geen functie te vervullen in de klachtbehandeling. Door hem in dit gesprek te betrekken is hij wel op de hoogte gekomen van het bestaan van klachten tegen de docent. Ofschoon dit op een eenvoudige wijze had kunnen worden voorkomen door een lid van de centrale directie aan het gesprek te laten deelnemen, valt de keuze van de locatiedirecteur om het betreffende lid van de schoolleiding bij het gesprek met de docent te betrekken, te billijken, zolang de vertrouwelijke behandeling van de klacht voldoende blijft gewaarborgd. Daarvan is in dit geval sprake geweest.

Nu tevens niet is gebleken dat andere personen, die niet op de hoogte behoorden te zijn van het bestaan van klachten tegen de docent, toch daarvan kennis droegen, is derhalve dit onderdeel van de klacht ongegrond.

Bij het vierde onderdeel van de klacht betreffende het aan derden inzage verlenen in het personeelsdossier van de docent is er op basis van hetgeen de docent in zijn klaagschrift en ter zitting heeft meegedeeld in samenhang met hetgeen de interne vertrouwenspersoon tegenover de LKC heeft verklaard, geen feitelijke grondslag voor dit klachtonderdeel aan te wijzen. Het staat geenszins vast dat de interne vertrouwenspersoon daadwerkelijk inzage heeft gehad in het personeelsdossier. De klacht is op dit punt ongegrond.

Wat betreft het vijfde onderdeel van de klacht, brengt de docent naar voren dat het lid van de schoolleiding dat op 12 januari een gesprek met hem heeft bijgewoond, nadien niet op de hoogte bleek te zijn van de verdere behandeling van de klacht. Dit lid van de schoolleiding heeft in de regel geen functie te vervullen in de klachtbehandeling. Derhalve is het een juiste gang van zaken dat hij - ook al is hij betrokken geweest bij het gesprek van 12 januari - niet op de hoogte is gesteld van de verdere afhandeling van de klacht. Dit punt van de klacht is dan ook ongegrond.

Conclusie van de Commissie

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot de conclusie dat:

- het eerste onderdeel van de klacht gegrond is voor zover dit betreft het tijdstip waarop de docent is ingelicht over het bestaan van klachten tegen hem en ongegrond voor zover dit betreft het bekend maken van de identiteit van de leerlingen die over hem klachten hadden;
- het tweede onderdeel van de klacht is gegrond, voor zover dit betrekking heeft op het punt van het waarborgen van een goede taak- en rolverdeling met de vertrouwenspersoon om de docent tijdig te kunnen inlichten en voor het overige is dit onderdeel ongegrond;
- het derde, vierde en vijfde onderdeel van de klacht zijn ongegrond.